

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Politični list za slovenski narod.

Po pošti prejemar velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Medijatovi hiši,
št. 15.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Dve za Slovence potrebni železnici.

Odkar je naša stranka zadobila večino v državnem zboru, odkar so tudi odseki v rokah naše stranke, je tudi glas naših poslancev bolj važen postal, treba samo, da svoj vpliv porabijo z vso energijo dolgo zatiranega naroda. Odsek za železnice je izvolil slovenskega poslanca barona Gödela za predsednika, in on nam zna koristiti, da dosežemo tiste železniške proge, ki se nam potrebne zdé. Ena teh prog je dolenjska železnica. Znano je, da je glavni pridelek dolenjske strani vino. Sem ter tje raste po Dolenjskem prav dobro vino, in v prejšnjih časih so ga tudi lahko prodali. Odkar pa gre železnica na Hrvaško in Ogersko, kupujejo Ljubljančani, Gorenjci svoje vino na Hrvaškem in Ogerskem, kjer jih vožnja menj stane, čeravno je dalje. Še na Koroško bi se prodalo kranjsko vino, ko bi bila dolenjska železnica gotova, in Koroška veliko vina porabi, ker v deželi nikjer ne obrodi vinska trta. Pa oglejmo si stvar še iz narodnega ozira. Nedavno je nek pisatelj v „Narodu“ s spretnim peresom opisal slabi učinek južne železnice na štajarske Slovence, rekel je, kako je vsled železnice germanizacija v deželo prišla. Pa mi ta vpliv hitre komunikacije z Nemčijo lahko paraliziramo z enako hitro zvezo s slovanskim jugom. Dolenjska železnica pa nas bo tesneje zvezala s slovanskim jugom; Nemci dohajajoči iz severa bodo trčili ob Srbo-Hrvate prihajajoče iz jugovzhoda. Naše pomankljive komunikacijske in politične zveze s slovanskim jugom so krive, da kaže boljša komunikacija z nemškim severom svoj pogubni

vpliv. Najden je tedaj protistrup (gegengift) za pritiskajoče nemštvo na Štajarskem in Koroškem, in ta protistrup je boljša komunikacija s slovanskim jugom (kteri se mora pa pridružiti tudi tesnejša politična zveza, kar pa ne spada v ta članek). Dolenjska železnica nas bo zvezala pa tudi z Bosno, ker mora iti čez Novi, Banjoluko in Travnik v Sarajevo; in ravno z Bosno imajo Slovenci že zdaj dosti opraviti, pa bodo imeli vedno več, ker le tje nam kaže pot za naše obrtniške izdelke, kakor so: mizarška dela, ribniška roba, slamniki, železni izdelki iz Kroke, Tržiča in Železnikov, usnje iz Tržiča, sitarska dela iz Stražišča, tkanine, milo, čevljarski, krojaški in drugi izdelki iz Ljubljane, bohinjski sir, ljubljansko in posavsko zelje itd. Tudi preobilica ljudstva in dela iskajoči nimajo od nas druge poti, ko na slovanski jug. Materjalno smo tedaj na jugovzhod navezani, in tje si moramo železi hitre komunikacije, in to bo dolenjska železnica. Ali hočemo navesti še več vzrokov za potrebo te železnice? Ali ne govori dosti jasno občna želja dolenjskega prebivalstva?

Hočemo v razgovor vzeti pa še drugo za Slovence potrebno železnico, potrebno zlasti za pozabljene koroške Slovence. Bilo je v „Slovenecu“ že večkrat govor o tej železnici; to bi bila namreč prega iz Kranja v Velikovec, namreč iz Kranja v Kokro na koroško Jezero, čez ali skoz jezerski vrh na Kopelj Belo (Velach) in na železno Kaplo; od tam v Žitarovs, Doberlo vas in Činčovo vas (Künsdorf), kjer je že postaja južne železnice. Da so koroški Slovenci tako pozabljeni, zapuščeni, zatirani in politično onemogli, to izvira največ iz tega

ker so od drugih Slovencev po visokih gorah skoraj odtrgani. Tesnejša dotika s Kranjci bo obudila tudi v Koroških narodno zavest. Kranjski element povsodi propagando dela za Slovenstvo; kar je po Koroškem slovenskega duha, ali kar je bilo poskušeno, obuditi ga, izvirale so večidel od Kranjcev. Dr. Pavlič v Velikovcu, ki je bil ravno v najboljšem tiru, osnovati v podjunske doline narodno stranko, pa ga je nemila smrt pobrala, bil je Kranjec in njegovi pisarji bili so Kranjci.

Predsednik čitalnice v železni Kapli je bil Kranjec z imenom Preširen, in njegovi tovarši pri tem delu so bili vsi Kranjci; in tako bi se naštel lahko še sto in sto fakt. Ne pritožujejo se zastoj koroški in štajarski Nemci, da jim Kranjci največ preglavice delajo; ker kamor Kranjec pride na Koroško ali Štajarsko, on sleče „Kranjca“ in obleče „Slovenca“, ter ljudi navdušuje za slovenski jezik, kateri je le na Kranjskem še v polni navadi in pravici pri kmetu in gospodu. Korošcem ne manjka nič družega, ko tesnejša dotika s Kranjci, pa bodo kmalo zbudili se iz narodnega spanja.

V narodnem oziru je tedaj železnica Kranj-Velikovec velike važnosti, in skoraj bi se smelo reči, da so koroški Slovenci brez nje za nas izgubljeni.

Pa tudi v gospodarskem oziru bo ta železnica koristna. Na severu od Velikovca so velike fužine in plavši, ki izdelujejo železo, ter ga prodajajo v slovanski jug. Za te izdelke je veliko krajša pot čez jezerski vrh v Kranj, Ljubljano in od tod po dolenjski železnici naprej, nego, kakor do zdaj, čez Beljak po Rudolfovi železnici. Kranjci prodajajo na Koroško

Kako sem se jaz likal.

Črtice za poduk in kratek čas.

XXXIV.

Domá so bili mati zelo veseli najinega prihoda, prinesli zopet gostega ričeta na mizo, ter prašali:

„Kako je pa letos? Ali je zadnji, ali prvi?“

Namesto odgovora zlečejo oče z besage velik hlebec belega kruha in ga podajo materi rekši:

„Na, tu je štruca z Ljubljane, vsa zá-te!“

Mati vzamejo hlebec, ga prerežejo in ugi-bajo, če je samo s pšenične moke ali pa če je tudi kaj ržene vmes. Ko ga pokusijo, razsodijo, da s same pšenične moke ni, potem ga spravijo, „da bo še jutri kaj, ker doma tako kruha ni“. Čez tri dni so mi ga še prinesli kos zjutraj, ko mi ajdovi mečnik ni dišal, in in kakor sem preračunal, sem najbrže v prvem tednu skoro vsega snedel jaz. Mati je mati, naj bo v kakoršni koli obleki.

Gospoda pri fari sta bila z mojimi spričevalom na vso moč zadovoljna, posebno gosp. kaplan, ki je rekel:

„Zdaj si preskrbljen za stanovanje in hrano

ves čas! Le tako se úči naprej, boš zmiraj v Alojzijevečji. Za druge potrebe bomo že mi skrbeli, dokler ne boš sam nič zaslužil s podučevanjem drugih. S čem se boš pa pečal o počitnicah?“

„Sam ne vem. Najbrže bom moral domá očetu copate plesti.“

„To ni nič zá te. Pregleduj šolske knjige, da ne boš nič pozabil, pa se oglasi večkrat pri meni, če bi doma ne imel kaj jesti. Kedar se naveličaš šolskih knjig, — na, tu ti dam „Novice“ in „Danico“, pa jih prebiraj. Slovenski se v Ljubljani tako nič nisi učil, to vem, toraj prebiraj to, da vsaj pozabil ne boš vsega, kar si z doma v šolo vzel. Nemški znaš zdaj že bolje ko slovenski, toraj se lahko pečaš s svojim maternim jezikom vsaj o počitnicah, če ti v Ljubljani za to časa ne dajo.“

Po teh besedah mi dá skladovnico obeh listov, da sem jih komaj nesel. Oče so brž vstali s svojega trojenogatega stola, ko sem tako obložen stopil v izbo. Tudi mati so se brž pridružili in prašali:

„Kaj pa je to? Beri no, na glas beri!“

„Zdaj ne bo bral“ — se oglašijo oče — „počakaj, da pové, kaj sta rekla gospoda.“

Jaz sporočim natanko vse, oče se strašno čudijo, kako je to, da so mi gospod dali za branje „kranjske platelce“, pa ne nemških, ker se v Ljubljani in povsod pri gospodi le nemščina obraja, kranjski pa vsak kmet zna. Kaj bo neki v takih „platelcih“, ki jih vsak razumi, če prav ni v šolo hodil! Zato sedejo nazaj na svoj stol, nategnejo dreto in mi reko:

„Gospod že vedó, zakaj so ti to dali. Pa vendar beri kaj, jaz bom pa poslušal, da zvem, če je to za gospodo ali za kmeta. Za gospodo menda ne bo, ker ni nemško. O kodi je pa?“

„V Ljubljani je tiskano, jaz sem imel „Novice“ enkrat že v rokah“, — je moj odgovor!

„Če je tiskano“ — se oglašijo mati — „bo že kaj vredno. Saj so ravno take črke, kakor v „Dušni paši“, samo nove, ki jih ti in jaz ne znava brati, fant jih bo pa že znal.“

Potem sem bral z „Novic“ to in ono, kar se je meni zdelo. Očetu je bilo to zelo všeč, tudi mati, ki so si dali v izbi kaj dela, so rekli:

„Poglej no, to je pa tako, da vsak lahko razume, še Pipanov oče, ki ima tako veliko kmetijo.“

„To je res prav po domače, pa tudi pa-

moko, špeh, in izdelke kranjske industrije, kakor: lonce, rešeta, muhalnike, slamnike, razno leseno orodje; nadalje grojzdje, kostanj, itd. Za vso to kupčijo je zdaj le ena železniška zveza, železnica Rudolfova, ki pa veže le zapadni, beljaški okraj Koroške s Kranjsko. Najbolj rodovitni kraji Koroške, namreč izhodni in osrednji del dežele ni zvezan s Kranjsko, kajti težavne ceste čez Ljubelj in čez Jezerski vrh se dandanašnji ne smejo za komunikacije smatrati.

Pa tudi v vojniškem oziru je ta proga potrebna, kajti ako Lah i prodrejo do Trebiža, nam pretrgajo Rudolfovo in pontebsko železnico, in med Krajno in Gorotonom nemamo potem nobene hitre zveze, ki bi znala v boju z Italijo jako potrebna, da, neobhodna biti.

S polno zavestjo tedaj priporočamo ti dve progi našim državnim poslancem, da ji zagovarjajo in doganjajo, osobito prosimo g. poslanca barona Gödela, ker je predsednik železniškega odseka, da naj nas Slovencev ne pozabi; saj tudi mi obilo davkov plačujemo, in želimo, da se tudi za naše kosti kaj stori.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 21. novembra.

Umrli tje nekdanji minister **Lasser**, centralist in sovražnik Slovanov. Ustavaški listi ga objokujejo; mi pa pravimo: Bog mu grehe odpusti! Umrli je Giskra, umrli je Lasser, umrli bodo tudi drugi sovražniki Slovanov, pa slovanski narod še živi, še trdneje stoji na svojem mestu, ko nekaj! Čemu tedaj toliko naporov, čemu toliko nehalnih poskušanj, zatreti te slovanske narode? Škoda za take eksperimente, ker oslabe le Avstrije moč in veljavo, svojega cilja pa nikdar ne dosežejo.

Nekteri listi priganjajo **državni zbor**, naj bi bolj hitro delal, pa ne pomislijo, da od seki vedno delajo, če prav zbornica nizbrana.

Naprednjaški klup je zavrgel s 17 glasovi zoper 17 predlog liberalne leveice o brambovski postavi, ter ne bo glasoval za njeno podaljšanje na deset let. Za sklep „naprednjakov“ se vlada pač ne bo dosti zmenila.

Vnanje države.

Ruski poslanik v Londonu, grof **Šuvalov**, je odpuščen iz službe. Kdor čita časnike, se bo spominjal, da judovsko-prostomavtarski listi Šuvalova vedno hvalijo, to je že slabo

znamenje. Šuvalov je oni diplomat, ki je pred kongresom naredil pogodbo z Angleži; pred in pri kongresu je bil preveč zapadnjak, ter se je s tem prikupil znanim zapadnim krogom, našim sovražnikom. Govori se, da je on na kongresu zakrivil vse, kar je bilo za Slovanstvo pogubnega sklenjeno. Namesto poštenega in prebrisanega Ignatijeva odstraniti, je bilo že davno na ruski vladi, znebiti se čudnega patriota Šuvalova, kar se je še le zdaj zgodilo. Odpust Šuvalova se smatra kot znamenje, da hoče Rusija nasproti Angliji ostreje strune napeti.

Turki so v novejšem času silno jezni na Angleže, ker vidijo, da so to le samopridni prijatelji. Posebno se sultanu nevredno zdi, da ta Layard, angleški poslanik, hoče ukazovati v Carigradu, kakor bi bila Turčija angleška kolonija. Angleži se na carigrajskih ulicah niti prikazati ne smejo. Angleška vlada zahteva, da bi sultan sedanje ministerstvo odpustil, pa visoka porta se ne zmeni za to ukazovanje.

Francoski parlament se snide 27. t. m. Ferryeve šolske postave pridejo še le po božiču v obravnavo. Gambetta in Grevy sta si baje v razporu. Sodi se, da hoče Gambetta postati predsednik republike. Malo častno bi bilo za katoliško Francijo, ako postane jud Gambetta nje vladar. Razume se, da vsi judovski časniki v Evropi, in teh je večina, se potegujejo za svojega rojaka Gambetto.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 18. novembra. (Česka deputacija; iz državnega zbora.) Kakor sem Vam že telegrafično poročal, je česka deputacija, in sicer dr. Rieger, knez Jurij Lobkovic in dr. Šrom, včeraj cesarju izročila spomenico o ravnopravnosti naroda českega. Dr. Rieger je v kratkem pa v jedernatem govoru povdarjal zvestobo naroda českega do presvitlega prestola in do cesarske rodbine ter rekel, da bode ta zvestoba še bolj virjena, ako se narodu českemu dovoli ravnopravnost, kar se lahko zgodi po administrativnem potu in brez povikšanja letnega državnega proračuna. Cesar so deputacijo jako milostljivo sprejeli, izrazili svoje veselje nad vdanostjo in zvestobo naroda českega ter rekli, da hočejo spomenico natančno pretresti sami, potem pa vladi dati potrebne ukaze.

Prijaznost presvitlega cesarja in omenjeno zagotovilo sta česko deputacijo jako pomirila

in jo napolnila z upanjem, da bodo pritožbe naroda českega že skoraj ugodno rešene. Kar pa Čehi zahtevajo, ne zahtevajo samo za se, ampak tudi za druge narode slovanske, zato smemo pričakovati, da ob enem s Čehi tudi drugim narodom prijaznejše solnce posije.

Današnja seja državnega zbora ni bila posebno važna. Predsednik grof Coronini si je od zbornice sprosila dovoljenja, da sme v njenem imenu presviti cesarici čestitati k njenemu godu. Dalje je naznanil, da ste se nadvojvodinji Elizabeta in Kristina zbornici zahvalili za čestitanje k poroki nadvojvodinje Kristine. — Med zbornici došli dopisi omenja neke prošnje političnega društva „Vorwärts“ za spremembo državnega volilnega reda in pisma, v katerem Suczavska občina oporeka, da bi se bile pri volitvi Ofenheimovi godile nepostavne reči. To pismo je bilo že pred nekimi tedni zbornici došlo, pa ker se morajo vse take reči izročiti po poslancih, je bilo predsedništvu to pismo poslalo nazaj. Zdaj ga je izročil Suczavski poslanec — gospod Ofenheim sam! — Poslanec Zotta je poročal ustmeno o postavi, da naj se od slabe letine zadetim krajem v Istri in na Goriškem podela podpora 60.000 gid. za nakup žitnih semen pod to pogojo, da občine dobro stoje za to brezobrestno posojilo, ki se bode moralo v 5 letnih obrokih državi vrniti. Po nasvetu grofa Hohenwarta je zbornica to postavo precej vzela v pretres in jo enoglasno potrdila. — Wiesenburg je vtemeljeval svoj predlog, o oproščevanju davka novih hiš, Monti pa svoj nasvet o podaljšanju dalmatinske železnice do Knina. Prihodnja seja bo v petek 21. t. m.

Med tem pa imajo odseki posla čez glavo, in vsaki dan zborujejo. Med poslednjič izvoljenimi odseki je posebno važen obrtniški odsek, v kterega je bil izmed slovenskih poslancev izvoljen g. Klun. Vlada je obljubila zbornici izročiti dodatek ali novelo k dosedanjemu obrtniškem redu, kterega bode pa odsek vsega predelal in se ne zadovolil samo z dodatkom. Kupčijske zbornice so v tej zadevi vladi poslale svoje nasvete, ki so bili v posebni knjižici natisnjeni in jih bodo dobili v pretres vsi udje obrtniškega odseka.

O časniskem koleku je še vse pri starem; vlada je obljubila reč pretresti in dotičnemu odseku staviti svoje predloge, zlasti pa razodeti, ako li more pogrešati dohodke, ki jih časniški kolek daje. Pri prvi seji so skoraj vsi

metno“ — opomnijo oče — „v nedeljo bom jaz sam bral, že znam nove črke.“

In res sta se v nedeljo spravila oba nad liste, mati so pripeljali še celó teto, in tako je bila cela čitalnica pri nas. Popoldne sem bral jaz, ker je bilo hitreje, in ko sem nehal, je bila vsa izba poslušalcev polna. Marsikak kmet me je prišel prašati, če je „v tistih bukvh“ tudi kako zdravilo za to in to živinsko bolezen ali pa, kako se ima to ali ono saditi ali cepiti. Dobil sem marsikaj in tako so stareji kmetje začeli me bolj spoštljivo gledati ter fante zmirljati, če mi je kateri kaj žalega rekel. Na ta način mi je bilo življenje doma nekoliko prijetneje, tudi mi je začela zopet vtripati žila za domač jezik, ktera mi je bila že malo da ne popolnoma otrpnila.

Ljubljanskih dijakov nas je bilo pač v fari toliko, da jih potem ni bilo in jih tudi dolgo več ne bo, ali vendar ni bilo prave prijaznosti med nami; če smo se v nedeljo v cerkvi dobili, pa je bilo vse, med tednom se nismo shajali, ker je moral vsak doma delati kmetijska dela. Moj brat je služil daleč od

doma. le enkrat sem bil pri njem, pa še tačas je gospodar njegov godrnjal, da sem ga prišel motiti. Mene oče k delu niso več gonili, zato sem si preganjal čas, kakor se mi je zdelo; kedar sem se branja in pisanja naveličal, sem se pa vozil na lestvah ali v gnojnem košu s Pipanovim Francetom ali Blažetom, najboljšima prijateljema z mladih nog, na polje ali v gozd. Bila sta dobra fanta, prav nič prevzetna kakor drugi, čeravno je bil nju oče najbogatejši v vasi; tema sem pripovedoval pravljice ali kaj drugega, pa le zunaj doma, na polji ali v hosti, doma oče tega ni pustil, češ, da ju od dela odvracam; mati je pač drugače mislila in marsikak bokal ješprenja, ušena, fižola in takih reči je prišlo v našo hišo, da jaz in stari Pipan nisva vedela, kako.

Najlepše je bilo, kedar je šel Blaže ali France v hosto mah kositi. Vzel je seboj cel krajec kruha in culo krompirja, pa se je megrede oglasil pri nas in šla sva v hosto. Tam je on sukal koso, in jaz pa sem zakuril in pekel krompir. Med tem sem postopal okoli njega in pravil mu povesti, ko je bil pa krom-

pir pečen, sva legla okoli ognja in to je bilo kosilo, kakoršnega še cesar nima. Voda, bistra, mrzla voda ni bila daleč in tako sva živela ves dan v gozdu, da je bilo res veselje. Drugi dan je stari Pipan godrnjal, ker se mu je zdelo, da Blaže ali France ni dosti pokosil, pa to je bilo še bolje, ker je moral še v gozd, jaz pa z njim. Menaže nama ni zmanjkalo, saj je bilo doma vsega dosti. Če sva bila blizo senošet v smleškem gozdu, sem jaz nalovil še rakov in te sva tudi skuhala, ker lonec sva imela v grmovji skrti, soli pa sva tudi sabo jemala; včasih mi je prišla še kaka riba pod roko in to je bilo tem bolje. Še celó domú sem kaj tacega prinesel.

Pa to življenje ni trpelo še mesec dni ne. Nekega večera je bil videti prav hud ogenj za Šmarno goro in vsi smo sodili, da mora to biti pri Ljubljani kje. Ker je vso noč enako velik žar videti, se podam drugo jutro zgodaj jaz v Ljubljano pozvediti, kaj in kje je tako hudo gorelo. „Do opoldne si že lahko doma“ — so rekli oče — „in boš najgotovješo novico prinesel.“

poslanci povdarjali denarno stran Fanderlikovega predloga, samo Fanderlik, Čelakovski in Klun so povdarjali, da ima reč bolj politično kakor denarno veljavo. Ko bi bile denarne zadeve merodajne, bi bili pred nekimi leti odpravili časniški kolek in pridržali kolek za inserate, ki je vladi veliko več dobička donášal kakor časniški kolek. Toda tedaj je šlo prejšnji vstavovorni večini za to, da bi svoje časnikarstvo vtrdila, zato je odpravila kolek pri inseratih, kterege so največ plačevali njihovi listi, pa pridržala časnikarski kolek, ki je za manjše liste hudo breme, ki ga pa veliki listi tolikanj ne čutijo. Tudi zdaj je reč politične važnosti, ker daje vladi priliko se vsaj nekoliko prepričati, koliko naročnikov in kak vpliv ima ta ali uni list. Liberalni listi so o teh izjavah g. Kluna čisto molčali, ker jim vselej hudo dé, kadar se jim izprašuje vest za pregreške storjene v tistem času, ko so samovoljno vladali. Kolikor zamorem soditi iz privatnih pogovorov z udi omenjenega odseka, se bo nasvet najbrže tako zasukal, da bodo morali veliki listi tudi za naprej plačevati kolek, manjši listi pa ne, ali vsaj le nekake takse, ki bodo pa v primeri z dosedanjimi stroški veliko manjše. To bo vsaj za naše liste nekoliko polajšanje in te moramo imeti posebno pred očmi, da vsaj nekoliko zadušimo vpliv, ki so si ga zlasti judovski listi v liberalni dobi pridobili.

Iz Šentvida, nad Ljubljano, 18. nov (Goveja kuga). Nekdo je v „Slovenca“ popravljajl moj dopis; ali ga je popravil, je drugo vprašanje. Jaz sem pisal le to, kar ljudje govore, drugzega nič; koliko je pa na tej govorici resnice, ne vem jaz, in tudi moj protidopisnik ne more vedeti. Komisija pač lahko izve, kaj je na vsem tem; vpraša naj le županove ljudi, Svederca in vse, ki so pod njegovo streho, tudi gostje; in tako utegne priti na svetlo ravno nasprotno, kar trdi moj protidopisnik.

Sicer pa ta protidopisnik hvali župana kot moža, ki ve, kaj je postava. Verjamem, da ve župan, kaj je postava. Vzemimo samo en slučaj. — Zavoljo kuge je zapovedano, da mora imeti vsak gospodar varno spravljene kokoši, mačke in pse. To je bilo razglašeno po županstvu. Gotovo je župan vedel, kaj je postava. Pa kaj se zgodi? Ravno pred županovo hišo so brskale kokoši, kakor pripovedujejo tisti, ki so jih sami videli. — Čegave so

bile te kokoši, ki so o prepovedanem času hodile pred hišo? Ne bode li vsak mislil, da so županove, ker so pred županovo hišo? Če so županove, zakaj jih ni imel zaprtih, kakor velevala postava? Če pa niso bile županove, zakaj ni dotičnega gospodarja naznanil komisiji on, o katerem trdi moj protidopisnik, da bi bil Svederca naznanil, ko bi bil vedel za njegovo dejanje? — Kaj so mislili ljudje, ko so videli kokoši pred županovo hišo? pravili so, da se župan malo zmeni za prepoved. — Tudi tukaj komisija lahko resnico zve; in če hoče, lahko ji povemo imena tistih, ki so pravili, da so videli kokoši pred županovo hišo.

Prosim svojega protidopisnika, naj da v „Slovenca“ zopet kaki popravek. Prav veselilo me bode. — Toliko sem moral odgovoriti.

11. novembra je prišlo v vas zopet kakih 15 vojakov, tako da je Šentvid popolnoma zaprt. — Včeraj ni smel nobeden iz vasi z vozom na ljubljanski somenj. Od naše strani ne sme nobena z mlekom v Ljubljano. — Svederc in njegovi tovarši so obsojeni na tri tedne zapora, ker so izkopali pobito kravo. Kazinarjeva mačka je stopila na cesto, in gospodar bode moral plačati 5. gld. Ravno taka je za stran Volkove mačke. Tirbčev pes je bil ustreljen, in gospodar bode moral plačati 5 ali 10 gld. Kavčkove kokoši so ušle iz zapora, in gospodar bode moral plačati 5. gld. Postreljenih je bilo več psov.

Dve nedelji je bilo prav tiho v vasi. Vabilo ni nič, skup ni nič zvonilo, pridig ni bilo, orgljalo se ni; popoldne ni bilo ne krščanskega nauka ne litanij. Samo entviščanje so smeli v cerkev. — Za soboto večer so se neki napovedali vižmarski fantje, da pridejo pretpsti vojake, ki stražijo Šentvid. Zato so hodili vojaki tisti večer po Šentvidu, prepevali so pesmi in pričakovali vižmarskih fantov. Pa ni bilo nič. Zato je pa bilo nekaj nedeljo večer. 14 vojakov je šlo zvečer pit v Vižmarje. V krčmi so bili tudi vižmarski fantje. Vojaki plačajo svoj račun in odidejo mirno s hiše; eden izmed njih je pa nekaj pozabil v krčmi in se je vrnil. Temu vojaku so začeli zdaj fantje groziti v vilami, sekirami in lopatami. Njegovi tovarši, ki so bili še pred krčmo, zapazijo to, potegnejo bajonete in „šturmajo“ krčmo. Kmalu so bile vse šipe razbite. Več fantov je bilo neki ranjenih, vojakov je menda le eden nekaj dobil. — Toliko za danes.

Iz Celja, 16. novembra. ☺ (Raznote-rosti). V občnem zboru narodne čitalnice celjske so se izvolili sledeči gg. v odbor: Ravnatelj čitalnice dr. Srnec, njegov namestnik J. Žičkar, blagajnik M. Žolgar, tajnik K. Hribovšek, knjižničar M. Kokot; dr. Kočevar, Žuža, Vinko, Krušic in Zupančič odborniki.

„Cill. Ztg.“ je prinesla v svoji 91. št. po nekem telegramu „N. fr. Pr.“ novost, da je nek tajni papežev komornik v Antwerpenu cesarski prerez napravil na neki osebi; da stamati in dete mrtva in da se je zoper zločinca začela sodnijska preiskava. Mi smo na izid te sodnijske preiskave jako radovedni; le tega se bojimo, da če vspeh te preiskave ne bo vgođen za „N. fr. Pr.“ in za „Cill. Ztg.“ ga vtegnejo ti framasonski listi zamolčati, kakor to navadno storijo. Na primer: Pred nekaterimi meseci so zagnali ti božji ljudje po listih brup, češ da je nek jezuit dal napraviti oklice ter nje prilepiti po mestnih voglih v Brüsselu, in sicer je grozil v teh oklicih umoriti kralja belgijskega, če podpiše novoskovane cerkvi sovražne šolske postave. Tudi zoper tega jezuita se je pričela sodnijska preiskava. Toda ta preiskava je razodela popolno nedolžnost jezuitov pri onih plakatih; ravno nasprotno se je dokazalo, da je namreč človeče, ki jih je po voglih pribijalo, bilo od framasonov podmiteno. „Cill. Ztg.“ je takrat, ko se je zoper tega „kraljevomorilca“ začela sodnijska preiskava, vedla mnogo iz te obravnave povedati; pa razsodbo nedolžnosti jezuitove je pogoltnila in radovedni bralci „Cill. Ztg.“ še zdaj ne vedo, kaj se je s tistim groznim jezuitom zgodilo. „Sed calumniare audacter — aliquid semper haerebit.“

Drug slučaj. Pred nekterim časom je „Cill. Ztg.“ naznanjala velik shod starokatoličanov v Genfu; zdelo se nam je, da želi ta list tje poslati tudi nekaj svojih bralcev; opomnil je celó, da se je bati, da morda ne bo prostora imela cerkev, v kateri se imajo zbirati starokatoličani, za vse pobožne vernike. Bili smo jako radovedni, iz „Cill. Ztg.“ pozneje zvedeti, ali so zamogli vsi starokatoličani v novo cerkev ali ne; toda še do danes nam list tega naznanil ni. — Mestni zastop celjski je izvolil g. Jožefa Rakuža v cerkvenega ključarja za podružno cerkev Marijno v Celji. Vsakako bi se smelo tukaj vprašati: ima li mestni zastop pravico, samovlastno, brez vsakega vdeleževanja župnikovega, izvršiti tako volitev?

V Ljubljani pridem še k požaru, gorela je sladkornica na Poljanah, pa le še znotraj in raztopljen sladkor in sirup je tekel v Ljubljano. Tega se pa kmalu nagledam, zato grem v Alojzijevišče, da bi pogledal po svojih metuljih v škrinji in še par reči ž nje domú vzel. Soba je zaklenjena in ko skušam odpreti, pride gospod vodja s svoje svobe, jaz ga pozdravim in mu na njegovo vprašanje povém, po kaj sem prišel. Na to me pa on osupne z novico:

„Žal mi je, da za prihodeje leto nisi več sprejet v to hišo. Škrinjo ti bomo do začetka šole že še hranili pod streho, če je prej nimaš kam spraviti.“

To je bila strela z jasnega neba, ki me je kar v tla butila. Dolgo sem stal brez sape, skoro mi je zastala tudi zavednost: še le čez dobro minuto časa morem zabuhlo prašati:

„Zakaj?“

„Tega jaz ne vem, imajo odločavati drugi“ — je odgovor gospodov, ki je bil med tem že svoja vrata zaklenil in šel po stopnicah dol.

Kaj sem tisti dan pretrpel, kaj se je godilo v meni, tega ne morem popisati. Počasnih

korakov, zamšljen in tužen sem se nevede po cesti pomikal nazaj proti domu ne misleč na jed in pijačo, in ko zagledam z gozdiča stopivši domačo hišo, se prestrašim, kajti čeravno sem bil hodil več ko pet ur, se mi je vendar še vse premalo zdelo, še nisem imel zbranih pravih besedi, kako bi naznanil nesrečo, ktera je zadela ne mene samega, marveč vso hišo. Zato ležem na travo ob robu gozda in gledam od daleč belo hišico, v katero si ne upam stopiti. Že je mrak, v meni je še vse zateklo, notranja britkost noče ven buhniti. Kar zapoje skaruški večerni zvon, jaz se odkrijem, vstanem in prenapeta britkost se razlije v solzah. Nehoté in nevedé premikam noge in predno se prav zavem, sem pred vežjo, kjer mati ravno z burkijami dregajo v peč in me ogovore:

„Kodi si pa hodil tako dolgo? Ali nisi nič lačen? Le brž pojdi v hišo, ti bom prinesla od poldne južno, ki sem ti jo shranila. Očeta ni še domá, so šli k bratu, pa bodo kmalu prišli.“

Hvala Bogu, da očeta ni domá! Ker ni-

sem ves dan nič jedel, se oglasi želodec in pohrustal sem vse. Brž potem sem šel spat na hišo v mrvo — se reče: spat ne, le očetu sem se hotel umakniti, da bi vsaj še ena noč bila med mano in njimi. Zaspal nisem, zato sem slišal očeta spodej, ko so prišli kmalu potem domú, prašati mater po meni, mati pa pa so odgovorili, da sem šel spat, ker sem preveč truden bil. Še le proti polnoči mi vpadajo oči, pa v spanji stoji pred mano vedno podoba strašnega gospoda vodje Alojzijevišča in tako ležim le v omotici, ne v spanji

Zjutraj me oče zbudé z vprašanjem:

„Kje je gorelo včeraj? kaj je pogorelo?“

Jaz še ves v omotici zdihnem: „Alozijevišče.“

„Kaj? Alojzijevišče je pogorelo?“ — poprimejo oče prestrašeni — „toraj ne boš mogel več nazaj vá-nj?“

„Nič več, je že ven!“ — rečem jaz, ki sem, prebudivši se, še le zdaj dobro spoznal, kaj sem rekel.

Telegram „Slovenca.“

Z Dunaja, 21. novembra.

Hohenwartov klub se je zavezal, sprejeti nespremenjeno vojno postavo. Barbo je čedalje zavednejši, jutri seja.

Domače novice.

V Ljubljani, 22. novembra.

(Zaupnico grofu Hohenwartu) podpisujejo, kakor zvemo z Gorenjskega, volilci vsega njegovega volilnega okraja. Živijo!

(Naš polk) pride prihodnjo sredo 26. t. m. o pol sedmih zvečer v Ljubljano in bo tukaj slovesno sprejet in pogosten.

(O živinski kugi) Deželna vlada naznanja, da je zdaj okuženih in v zaprtiji le še 13 občin. Na novo se je pokazala kuga le v vasi Korenitsu novomeškega okraja, drugje pa povsod pojema. Poginilo in pobitih bilo je do zdaj vsega skup 377 goved, 27 ovac in 14 koz.

(Vabilo) k XLVI. odborovi skupščini „Matice Slovenske“ v soboto 29. novembra t. l. ob 5. uri popoldne v Matični hiši na Bregu. Dnevni red: 1. Bere se zapisnik 45. odboro-ve seje. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo odseka za izdavanje knjig (o Matičnih knjigah za to in za prihodnjo leto). 4. Poročilo gospodar-skega odseka. 5. Razprava raznih Matičnih zadev. 6. Posamesni nasveti.

(Lepoznanski list „deutscher Hausschatz“) se vsem priporoča, ki hočejo nemšk, lepoznan-ski list s podobami imeti. „Hausschatz“, ki se naroči lahko v katoliški bukvarni v Ljubljani, je v katoliškem smislu pisan in ima lepe po-dobe. Nekteri drugi lepoznanški listi, kakor na pr. „Gartenlaube“, steje čisto na brezverskem, materialističnem stališču, in taki se ne morejo priporočati.

(Iz seje dež. odbora 13. novembra.) V pod-poro družinam rezervistov, kateri so bili vsled mobilizacije leta 1878 poklicani k zasedenji Bosne, se je ukazalo za meseca oktober in november 160 gld., — služba vrtnarskega po-močnika na deželni vino- in sadjarski šoli na Slapu se je oddala Janezu Pečet-u, — za-rad oddaje sekundarske službe v deželni bol-nišnici v Ljubljani se ponovi dopis na dekane medicinskih fakultet na Dunaji, v Gradcu in Pragi; — dopisu deželne vlade se je pritrdilo, da se župan v Vél. Gabru odstavi zaradi prikri-ivanja goveje kuge; občini Smerje se je dovolilo 100 gld. podpore iz okrajn. cestnega zaklada k napravi mostu čez Reko; — občini Boštanj se dovoli za l. 1880 prebiranje 30% priklade k direktnim davkom.

(Kako se pri nas uraduje.) Včeraj smo dobili iz Dunaja tako pokvarjen telegram: „Hohenwartov klub se zavezal sprejeti nespre-menjena vojna postavo (!) barbo čedalje za-vednejši juči (!) seja.“ To pride od tega, ker se domači, slovenski uradniki iz dežele pre-stavljajo, in tuji, slovensčine nezmožni k nam pošiljajo!

(Wilhelmov čaj.) ki je v našem listu na-znanjen, sicer ne poznamo iz lastne skušnje, pa „Wiener allg. mediz. Zeitung“ ga priporoča kot kričistilno sredstvo, posebno dobro zoper trganje, revmatizem in druge kronične bolezni.

Razne reči.

— Duhovske spremembe: V Ljub-ljanski škofiji. Za Mokronog je bil ustanovljen župnik g. Ant. Zorc; v Doberniče ima priti g. Jan. Karlin, sedaj duhovni pomočnik v La-šičah; v Banjo Loko g. Ant. Mandelc iz Pre-serja, v Motnik g. Janez Golob iz Cerkljan, v Cerklje za kaplana g. Fr. Spendal iz Mengša.

— S Cerkljan se nam piše: Dne 20. t. m. smo imeli pri nas nove volitve župana in svetovalcev; izvoljen za župana je enoglasno dosednji župan g. Andrej Vavken, za sveto-valce pa Andrej Kepic, Matej Petrič in Janez Ahlin, — vsi vrli narodnjaki. Pok možnarjev je naznanjal, da je občina z novo volitvijo za-dovoljna.

— Katoliška družba napravi 30. t. m. tombolo, katere prihodki so odmenjeni za reveže družbe sv. Vincencija št. Jakobske kon-ference. — Razpošiljajo se te dni „Glasi ka-toliške družbe“ XI. in XII., v katerih se na-hajajo trije izvrstni sestavki, ki naj bi jih pre-birali tudi nedružniki. Prva dva je spisal dr. Anton Jeglič: 1. Kdo nas pripelje k zaželjeni sreči? in 2. Prednosti Marije device. Tretjega pa dr. Anton Jarc: O Pariški bratovski duše v vicah.

— „Slovenca“ je došla l. tečaja 18 šte-ve. novega časnika: „Bulgarische Correspon-denz“, katerega v nemškem in francoskem je-ziku vreduje in na svetlo daje g. Abel Luk-šič v Sofiji, in v njej je brati vesela novica, da je sedanji knez bulgarski Aleksander I. stalno za profesorja stenografije potrdil gosp. Anton Bezenšek a z letno plačo 6000 fr. Gosp. Bezenšek, Slovenec, je bil prej profesor stenografije v Zagrebu, lani osorej pri dr. Blei-weisovi svečanosti v Ljubljani. Kdor res kaj zna, že tudi službo dobi, če prav ni kruhobo-rec, nemčur. Na zdravje!

— Slovani so razdeljeni po drža-vah. Velikorusov prebiva v Rusiji 43,737.006; v Prusiji 1196; na Rumunskem 20.000; na Turškem 11.325; vseh Velikorusov skupaj je 43.769.527. — Malorusov je v Rusiji 10,101.000. v Avstriji 3,223.100, skupaj 13.324.100. — Poljakov je v Avstriji 2,444.200; v Rusiji 4,633.378; v Prusiji 2,516.000; v Turčiji 10.000, skupaj 9,603.578. — Čehov je v Av-striji 4,783.213; na Pruskem 60.187; na Ru-skem 7.754, vseh skupaj 4,851.154. — Bul-garov je v nekdanji Turški 4,095.981; v Ru-muniji 500.000; v Rusiji 97.032; v Avstriji 29.920, vseh skupaj 4719.933. — Srbov je v Avstriji 1,520.000; v Srbiji 1,352.000; na Turškem 1,700.000; v Črni gori 123.000; v Ru-siji 7.652, skupaj 4,703.174. — Hrvatov je v Avstriji 1,424.000. — Slovakov je v Avstriji 1,958.825. — Slovencev prebiva v Avstriji 1,260.000; v Italiji pa 27.000, skupaj nas je 1,287.000. — Srbo Lužičanov je na Pruskem 84.000; v Saksoniji 52.000, skupaj 126.000. — Po tem takem prebiva vseh Slovanov v Av-striji 16,640.258; v Rusiji 58,583.722; na Turškem 5,817.306; v Srbiji 1,352.000, v Pru-siji 2,661.383; v Rumuniji 520.000; v Črni gori 123.000; v Saksonski 52.000 in v Italiji 27.000. Vseh Slovanov skupaj pa pride ogromno število 85,777.291.

— A. Leskieu, znameniti profesor slo-vanskih jezikov na Lipskem vseučilišču se je odpravil na potovanje v jugoslovanske zemlje, da se nauči naših dialektov.

— „Hrvatska“ — tako se bode ime-oval zabavno-podučni almanah, katerega izdajo v kratkem pristaši stranke prava na zagreb-škem vseučilišču.

se sprejme v gospodarstvu in kme-tijstvu izurjen služabnik, ki se zamore izkazati z dobrimi spričali.

Natančneje o tej reči se izve pri vred-ništvu „Slovenca.“ (1)

V službo

Telegrafične denarne cene 21. novembra.

Papirna renta 68.30 — Araherna renta 70.60 — Zlata renta 80.35 — 1860letno državno posojilo 127.80 Bankine akcije 844 — Kreditne akcije 269. — London 116.75 — — Ces. kr. cekini 5.54. — 20-frankov 9.82.

Zoper

protin in putiko

je dobro zdravilo zelišna voda, ki se imenuje

basorin,

ki je potrjena od cesarja, in jo izdeluje

Franc Wilhelm,
lekar v Neunkirchen.

To zdravilo so zdravniki pregledali in po-tem je dobilo od cesarja Franca Jožefa I. posebne pravice. S to vodo se mora človek od zunaj trdo pomazati (poribati), ter ima moč, da trganje ustavi, kri pomiri, bolečine utiši, ter je dobro zdravilo zoper slabe živce, zoper slabost in bolečine v udih, zoper protin, trganje, putiko, glavobol, omotico, bučenje v ušesih, bolečine v križu, zoper slabe in utru-jene noge, (posebno dobro za gojzdarje, vo-jake); tudi če človeka v straneh bode, če ga trga v nogah, in enakih bolečinah je ta voda dobra za mazanje.

Flašica z zdravniškim navodom in z za-vitkom vred velja 1 gl. 20 kr.

Na prodaj jo ima (2)

Peter Lassnik v Ljubljani.

Spričevalo

o pravem

Wilhelmovem

kričistilnem čaju zoper protin.

Gospod Francu Wilhelmu, lekarju v Neun-kirchen.

Radovesice na Českem, p. Bilin
15. sučca 1876.

Večkrat sem rabil Vaš Wilhelmov kričistilni čaj zoper protin, in sicer zoper bolezni: nagnje-čene jetra in vranice, preraščanje srca in želodca s toliščo, bolečine v hrbtu in križu, slab tek, pri-tiskanje krvi v glavo in možgane itd., in vselej mi je pomagalo, tako da sem si prihranil stroške za kopel, kamor bi bil moral iti, pa moji dohodki niso dopuščali, pa tudi časa ne bi bil imel.

Verjemite mi, da si štejem v dolžnost, Vaš Wilhelmov kričistilni čaj zoper protin in putiko vsakemu priporočati, ki ima kako tako bolezen, da Vam s tem akažem svojo hvaležnost za vašo iznajdbo, ki je res dobrota za človeštvo.

S spoštovanjem

P. Vincencij John, župnik.

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju v Neun-kirchen.

Horovice poleg Schildberga na

Moravskem 22. sučca 1876.

Moji bolni prijatelji in znanci so me napro-sili, da naj Vam pišem. poslati mi 12 zavitkov Vašega slavnoznanege Wilhelmovega kričistilnega čaja zoper protin a poštнім povzetjem. Ker sem sam poskusil, da je ta čaj dober, ga vsakemu pri-poročam.

Words Janez, ubožni oče.

Pravega izdeluje le

Franc Wilhelm, lekar v Neun-kirchen. (Dol. Avstrija).

En zavitek, na 8 kosov razdeljen, po zdravniškem ukazu pripravljen, z navodom v raz-lijah jezikih, velja 1 gl., in 10 kr. za zavoj.

Svarilo. Varovati se je ponarejenih reči, in zmirom se mora zahtevati „Wilhelmov kričistilni čaj zoper protin“, ker se izdeluje več takih ponarejenih čajev zoper protin in putiko, pred katerimi vsacega svarim. (2)

Pravi Wilhelmov kričistilni čaj zoper protin in putiko imajo na prodaj:

Peter Lassnik, trgovec v Ljubljani, Ant. Leban, lekar v Postojni, Karl Šavnik, lekar v Kranji, Fr. Wach, lekar v Metliki, Dom. Rizzoli, lekar v Novem mestu.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.